

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 9 2 A 1 0 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Sobota, 24. avgust 2019 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

1. Vodena interpretacija

Zofka Kveder: NJENO ŽIVLJENJE (odlomek)

MOLČATI?

Tako se je začelo ...

Prišlo je nekaj mirnih, tihih dni in zopet se je ponovilo isto. Zvečer ga ni bilo domov, pozno v noči je pritaval vinjen. Že je vedela, kaj bo, pripravila mu je posodo pred posteljo, da ji ni vsega zamazal in ponesnažil. Sram jo je bilo zaradi Lize. Kadar ga je to minilo, drugi, tretji dan, je bil tak, kakršnega je poznala prej. Smejal se je otroško, šalil se, vesel je bil.

Ona je ostala tiha, mirna. Nič mu ni prigovarjala, ni jokala pred njim. Ni mogla. Kakor otrpla je bila po vsem telesu, v srcu in duši. Mislila je včasih na to, da bi odšla domov; da bi pisala očetu ali materi, kako ji je in da ne more živeti tako. Niti enkrat, nikoli se ni dogodilo v njihovi domači hiši kaj podobnega; nobene surove besede se ni spomnila, ki bi jo bil rekel oče materi ali otrokom. Ko bi doma slutili, kako ji je, niti dneva je ne bi pustili tukaj. Ali ni jim pisala o tem besede. Malo in redko je pisala; hladna in korektna so bila pisma, poročala je o gospodinjstvu, o vrtu, o delu, ki ga ima Roman z oskrbništvom na polju pa v gozdu. Njena nesreča se ji je zdela kakor sramota, ki jo mora skrivati pred vsemi ljudmi, tudi pred očetom in materjo. Njena usoda je to, jarem, ki ga je naložilo življenje na njene rame. Molčati mora in nositi. Njena dolžnost je to, izogniti se ji ni moči, ubežati bi bilo greh.

Tašča ji je spočetka večkrat pisala. Polna svetov so bila njena pisma, naj bo dobra z Romanom, ljubezniva; naj mu ne zamere, če se kdaj pregreši, naj bo potrpežljiva, nič mu naj ne kaže žalostnega obraza. Smeje naj se, z mehko roko naj ga vodi. Tudi prigovarja naj mu, očita naj mu, svari naj ga, ali z dobroto. Na kolena naj mu sede, objame naj ga in potem naj mu reče, da mora biti dober, da ne sme piti in kvartati, da je oženjen, da mora skrbeti zanjo in za otroke, ki jih dobi. Naj ji piše, ali že lahko upa na vnuka. Tudi to bi še rada čakala. To mu da silo, ga iztrezni. Spoznal bo, da ima odgovornost. Saj je njen Roman tako dober, medeno srce ima, samo lahek, prelahek je; žena in otroci, ti ga rešijo. Mož postane; dozori, spametuje se. Vse naj ji piše Tilda, če se je že kdaj napil, kolikokrat je že izostal ponoči z doma, kakšne prijatelje ima. Zatoži naj ga, če je brezobziren proti njej; ona tega ne veruje, vedela je, da ga zakon predrugači.

Tilda tudi tašči ni pisala ničesar o Romanovem ponočevanju. Prej bi bila umrla, kakor napisala besedo o njegovi pijanosti na papir. Kri ji je ledenela v žilah pri misli, da bi komu pisala, kakšen je njen mož. Tudi njegovi materi ne, živemu bitju ne.

jarem – kar omejuje, utesnjuje
svět – nasvet
kvartati – kartati
predrugačiti – spremeniti

(Vir: Zofka Kveder: Njeno življenje. Maribor: Založba Obzorja, 1980. 47–48.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite, kako Tilda doživlja svoj zakon in zakaj prikriva svoje težave. Pri tem citirajte eno izmed povedi, ki razkrivajo razlog za njen molk. Kaj od nje pričakuje tašča?
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o Tildinem ravnanju. Ob primeru iz življenja presodite, zakaj ljudje včasih prikrivamo svoje težave.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Suzana Tratnik: IME MI JE DAMJAN (odlomek)

Vedno sem zaklepal vrata svoje sobe; no, seveda ne vedno, ampak že zelo dolgo. Gotovo pa od sedmega razreda osnovne šole, ko me je stari začel bolj nadzirati. Zanimalo ga je, ali se kaj učim, pa to. Ko sem ugotovil, da medtem ko sem v šoli, stika po moji sobi in išče čike in flaše in stripe in kondome in sam bog ve kaj, sem prvič pobesnel. Zaklenil sem sobo in mu zabičal – vsem sem zabičal in zagrozil –, da v mojo sobo nihče nima vstopa, če jih izrecno ne povabim jaz osebno. Drugače pa nimajo kaj hoditi po moji sobi brez vabila, tudi če bi bajta gorela. Rekel sem jim, da jim bom vsem roke odsekal in zavil vrat, če se bodo med mojo odsotnostjo samo dotaknili kljuke na vratih. Takrat sem doma prvič znorel in tulil in – prvič so me vzeli resno. In seveda začeli trobentati o norišnicah in psihologih.

Nekega dne sem prišel iz službe in stekel v prvo nadstropje, kjer je moja soba, in ljudje moji, ne boste verjeli, kaj sem zagledal. Moja soba je bila odprta. Ne le da je bila odprta, ampak vrat sploh ni bilo. Mislil sem, da sanjam! Moj usekani foter je snel vrata. Ker ni mogel odkleniti, je kratko malo snel vrata. Kar nisem mogel verjeti. Stisnil sem pesti in gledal okoli sebe kot stekel pes. Zdaj vas imam pa dovolj, sem tulil sam zase, zdaj vas bom naučil kozjih molitvic, da boste pomnili, koga imate v hiši. Prižgal sem si cigareto in premislil, kako bom izpeljal zadevo. (Tako mi je nekoč povedal moj frend, ki je redar. Rekel je: »Če te kaj razjezi, globoko zajemi sapo in dobro premisli, kam boš udaril. Potem izdihni in udari.«) In sem natančno premislil, kako se jim bom maščeval. Vzel sem si čas, še kruh s kekčevo pašteto sem pojedel, preden sem se lotil dela. Najprej sem snel vrata spalnice od tastarih. Druga so bila na vrsti kuhinjska. In potem vrata v kopalnico. In še tista v shrambo. Le vrat sestrične sobe nisem snel, ona nekako ni imela nič pri tem. Vsa druga sem znosil ven, pred bajto, na dvorišče. Zložil sem jih ob steni. Sosedo so že skrivaj kukali skozi okna. Prijazno sem jih pozdravil, hotel sem jih opogumiti, naj pridejo ven in si pobliže ogledajo vrata, tako da bodo mojim tastarim imeli kaj povedati in da bo ja spet sramota v naši bajti.

»Ja, dober dan, kako ti je že ime, ja, Damjan, ne, kaj pa delaš? A boš vrata barval, ali kaj?«

»Ja, ja, seveda, vrata bom barval, zato pa jih nosim ven, na sonce.«

»Si pa res priden, madona. Da se ti ljubi po službi še vrata barvati.«

(Vir: Suzana Tratnik: Ime mi je Damjan. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2013. 59.)

NAVODILA

Opredelite odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvino in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku ter na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

P 1 9 2 A 1 0 1 1 2 0 6

A series of horizontal lines for writing, spaced evenly down the page.

P 1 9 2 A 1 0 1 1 2 0 7

A series of 25 horizontal lines spanning the width of the page, providing a template for writing or drawing.

Prazna stran